

AAS BALTA iekšējās trauksmes celšanas procedūra

1. Mērķis

1.1. Procedūras mērķis ir:

- Nodrošināt AAS BALTA (turpmāk – BALTA) normatīvo aktu prasībām atbilstošu trauksmes celšanas sistēmu;
- Noteikt kārtību, kādā BALTA tiek nodrošināta iespēja darbiniekiem, sadarbības partneriem un citām personām, kuras veic darbu BALTA labā, ziņot par pārkāpumiem;
- Noteikt pasākumu kopumu, kas nodrošina darbinieku, kas ziņojuši par pārkāpumiem, aizsardzību;
- Nodrošināt pienācīgu ziņojumu izvērtēšanu un atbilstošu rīcību pārkāpuma gadījumā.

1.2. Procedūra ir attiecināma uz BALTA valdes locekļiem un darbiniekiem.

2. Trauksmes cēlējs

2.1. Trauksmes cēlējs ir fiziskā persona, kas sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, vai esot praksē, un kurai šīs informācijas sniegšanas dēļ varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas.

2.2. Apzināti nepatiesu ziņu sniegšana nav trauksmes celšana un par to var saukt pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

3. Trauksmes celšanas mērķis

3.1. Trauksmes celšanas mērķis ir novērst draudus sabiedrībai un informēt par kādu sabiedrības interešu apdraudējumu, proti, tādu BALTA rīcību, kuras rezultātā var tikt apdraudēta kāda sabiedrības daļa vai kādas sabiedrībai būtiskas intereses.

3.2. Ziņojums par personīgu interešu aizskārumu (rīcība, kur galvenais motīvs ir personīga sūdzība, personīgas nesaskaņas vai kāda personīga, tajā skaitā, materiāla labuma gūšana) nav trauksmes celšana.

4. Pārkāpumi, par kuriem ceļama trauksme

4.1. Trauksmes cēlējs ir tiesīgs celt trauksmi par jebkuru pārkāpumu, kas kaitē sabiedrības interesēm, īpaši par pārkāpumiem šādās jomās:

- 1) amatpersonu bezdarbība, nolaidība, dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana vai cita prettiesiska darbība;
- 2) korupcija;
- 3) publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana;
- 4) izvairšanās no nodokļu samaksas;

- 5) sabiedrības veselības apdraudējums;
- 6) pārtikas drošības apdraudējums;
- 7) būvniecības drošības apdraudējums;
- 8) vides drošības apdraudējums, tostarp rīcība, kas ietekmē klimata pārmaiņas;
- 9) pretradiācijas aizsardzība un kodoldrošība;
- 10) darba drošības apdraudējums;
- 11) sabiedriskās kārtības apdraudējums;
- 12) cilvēktiesību pārkāpumi;
- 13) pārkāpumi publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā;
- 14) pārkāpumi finanšu un kapitāla tirgus sektorā, tostarp krāpšana un cita nelikumīga rīcība, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses;
- 15) nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana;
- 16) konkurences tiesību un komercdarbības atbalsta noteikumu pārkāpumi;
- 17) pārkāpumi preču un pakalpojumu sniegšanas jomā, tostarp saistībā ar drošību un atbilstību;
- 18) pārkāpumi transporta drošībā;
- 19) pārkāpumi saistībā ar iekšējo tirgu;
- 20) pārkāpumi dzīvnieku labturības jomā;
- 21) patērētāju tiesību aizsardzība;
- 22) privātās dzīves un personas datu aizsardzība un tīkla un informācijas sistēmu drošība.

5. Trauksmes celšanas kanāli

5.1. Trauksmes celšanas ziņojums (turpmāk – Ziņojums) iesniedzams:

- a) nosūtot e-pastu uz adresi trauksme@balta.lv;
- b) vai iesniedzot ziņojumu Personāla direktoram vai Atbilstības vadītājam papīra dokumenta veidā, elektroniskā veidā vai izsakot mutiski klātienē un norādot, ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums.
- c) aizpildot un nosūtot Ziņojumu BALTA intranet mājaslapā (BALTA darbiniekiem) vai www.balta.lv;
- d) anonīma pašrocīgi sagatavota Ziņojuma gadījumā, nosūtot to BALTA uz adresi: Raunas iela 10, Rīga, LV-1039

6. Ziņojuma saturs

6.1. Trauksmes cēlējs Ziņojumu iesniedz brīvā iesnieguma formā vai izmanto trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu (Pielikums Nr.1).

6.2. Ziņojumā norāda:

- ziņotāja vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju, ja vien ziņojums nav anonīms;
- detalizētu informāciju saistībā ar pārkāpumu (vai iespējamo pārkāpumu), atsevišķi norādot faktus un iesaistītās personas, kā arī pievieno pierādījumus, ja tādi ir;
- informāciju par to, kā gūtas ziņas par pārkāpumu (piemēram, veicot darba pienākumus);
- informāciju, vai par pārkāpumu ziņots iepriekš;
- ka tas ir trauksmes cēlēja ziņojums.

7. Anonīmie ziņojumi

7.1. BALTA pieļauj anonīmu Ziņojumu iesniegšanu, tomēr šīs procedūras uzdevums ir iedrošināt darbiniekus, sadarbības partnerus un citas personas, kuras veic darbu BALTA labā, identificēt sevi kā ziņojuma sniedzēju, jo anonīmo Ziņojumu pārbaude ir nepietiekami efektīva objektīvu apsvērumu dēļ.

7.2. Novērtējot anonīmā ziņojuma izskatīšanas iespēju, tiks ņemti vērā sekojošie apstākļi:

- a) ziņojumā norādīto faktu nopietnība;
- b) pieņēmuma pareizības iespējamība;
- c) iespēja apstiprināt pieņēmumu ar citiem līdzekļiem.

7.3. Būtisku apdraudējumu aizdomu gadījumā, lai iegūtu papildus informāciju preventīvo pasākumu veikšanai, BALTA ir tiesības veikt darbības, lai identificētu ziņojuma sniedzēju.

8. Atbildība

8.1. Atbildīgās personas BALTA par procesu un Ziņojuma izskatīšanu ir Personāla direktors un Atbilstības vadītājs (turpmāk – Atbildīgās personas).

8.2. Atbildīgās personas:

- pieņem un reģistrē trauksmes cēlēja Ziņojumu;
- veic sākotnējo Ziņojuma izvērtēšanu un pieņem lēmumu par Ziņojuma tālāku virzību;
- pienācīgi glabā un iznīcina Ziņojumu un ar to saistītos dokumentus;
- nepieciešamības gadījumā sniedz ar trauksmes celšanu saistītās konsultācijas.

9. Personas datu apstrāde, Ziņojumu pseidonimizācija, konfidencialitāte

9.1. BALTA apstrādā trauksmes cēlēja un iespējamā pārkāpēja personas datus ar mērķi veikt iespējamā pārkāpuma izmeklēšanu, nodrošināt trauksmes cēlēja pienācīgu aizsardzību un nodrošināt saziņu ar trauksmes cēlēju.

9.2. Trauksmes cēlēja un iespējamā pārkāpēja personas dati tiek apstrādāti tikai, lai BALTA izpildītu juridisko pienākumu, kas BALTA noteikts "Trauksmes celšanas likumā" attiecībā uz iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveidi.

9.3. BALTA atbildīgās personas, saņemot Ziņojumu, veic nepieciešamos pasākumus trauksmes cēlēja aizsardzībai saskaņā ar Trauksmes celšanas likuma 11. panta otro daļu. Ziņojumā, kurā norādīti ziņojuma iesniedzēja personas dati, visi attiecīgie personas dati tiek pseidonimizēti, aizstājot personas datus ar citu identifikatoru. Ziņojumi tiek reģistrēti atsevišķi un tiek nodrošināta to droša uzglabāšana, ievērojot BALTA Personas datu apstrādes noteikumus.

9.4. BALTA nodrošina, ka netiek izpausta trauksmes cēlēja un Ziņojumā minēto personu (iespējamā pārkāpumā iesaistītās personas) identitāte. Atbildīgajām personām ir aizliegts izpaust trešajām personām tās rīcībā esošos ar Ziņojumu saistītos personas datus bez pamatota iemesla vai trauksmes cēlēja atsevišķas piekrišanas. Minēto informāciju var sniegt tikai personai (piemēram, BALTA attiecīgās struktūrvienības vadītājam, lai saņemtu juridisku slēdzienu vai nepieciešamo papildus informāciju) vai institūcijai, kurai tā nepieciešama trauksmes cēlēja Ziņojuma vai uz tā pamata ierosinātas pārkāpuma lietas izskatīšanai vai trauksmes cēlēja, vai viņa radnieku aizsardzībai.

9.5. Persona, par kuru iesniegts trauksmes celšanas Ziņojums, var tikt informēta par šādu Ziņojumu, lai dotu iespēju sniegt attiecīgus paskaidrojumus. Taču šai personai nav tiesības saņemt informāciju, kas var norādīt uz trauksmes cēlēja identitāti.

9.6. BALTA nodrošina, lai netiktu izplatīta informācija, kas atklāj personas, par kuru

ziņojis trauksmes cēlējs, identitāti personām, kas nav iesaistītas iespējamā pārkāpuma izmeklēšanā.

10. Ziņojumu izskatīšanas termiņš

10.1. Par trauksmes celšanas procesu Atbildīgās personas ne vēlāk kā 7 (septiņu) dienu laikā no ziņojuma saņemšanas dienas izvērtē trauksmes cēlēja iesnieguma pirmšķietamu atbilstību "Trauksmes celšanas likuma" prasībām, pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu un Ziņojuma tālāku virzību, un informē par to iesniedzēju.

10.2. Ja Atbildīgās personas, izvērtējot iesniegumu, konstatē, ka tajā ir trūkumi, kas varētu būt radušies neuzmanības dēļ, tās šīs procedūras 10.1. punktā minētajā termiņā sazinās ar Ziņojuma iesniedzēju, lūdzot sniegt papildu informāciju vai precizēt Ziņojumu.

10.3. Ja Atbildīgās personas pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu, tās informē BALTA valdi par saņemto Ziņojumu un nodod Ziņojumu izskatīšanai pēc būtības Ētikas komitejai.

11. Trauksmes celšanas ziņojumu izskatīšana

11.1. Ziņojumu, kas saņemts BALTA, izskata BALTA Ētikas komiteja.

11.2. Ētikas komiteja nodrošina vienlīdzīgu un taisnīgu visu iesniegto trauksmes celšanas ziņojumu izskatīšanu.

11.3. Nolūkā sekmēt pienācīgu un vispusīgu trauksmes ziņojuma izmeklēšanu, Ētikas komitejai ir tiesības iepazīties ar visiem dokumentiem un/vai materiāliem, kas saistīti ar vai attiecas uz Ziņojumā norādītajiem apstākļiem.

11.4. Ja vien Ziņojums nav anonīms, par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu trauksmes cēlēju informē ne vēlāk kā 2 (divu) mēnešu laikā no dienas, kad personas iesniegums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu.

11.5. Ja kāds no Ētikas komitejas locekļiem atrodas interešu konfliktā ar kādu no pārkāpumā iesaistītajām pusēm un/vai trauksmes cēlēju, attiecīgais komitejas loceklis nepiedalās attiecīgā pārkāpuma izskatīšanā un lēmumu pieņemšanā.

12. Ziņojumu izskatīšanas rezultāts

12.1. Ja Ziņojuma izskatīšanas laikā tiek konstatēts kādas personas pārkāpums vai objektīvi tiek pierādīts iespējams pārkāpums, Ētikas komiteja attiecīgi informē BALTA valdi.

12.2. BALTA veic attiecīgus pasākumus, lai novērstu pārkāpuma sekas vai nepieļautu pārkāpuma izdarīšanu, kā arī atkarībā no pārkāpuma (iespējamā pārkāpuma) apstākļiem, BALTA, nepārkāpjot savas kompetences robežas, veic koriģējošas darbības, kā arī veic citus, tostarp kontroles uzlabošanas pasākumus.

12.3. Ja Ziņojuma izskatīšanas laikā rodas aizdomas par pārkāpumu, kura izskatīšana nav Ētikas komitejas kompetencē, BALTA 10 (desmit) dienu laikā Ziņojumu pārsūta tālākai izskatīšanai attiecīgajai valsts vai pašvaldības institūcijai, tiesībsargājošai iestādei vai trauksmes cēlēju kontaktpunktam, un par to rakstveidā informē iesnieguma iesniedzēju.

13. Nelabvēlīgu seku radīšanas aizliegums

13.1. Trauksmes cēlēju un viņa radniekus aizliegts disciplināri vai citādi sodīt, atbrīvot no darba vai amata, pazemināt amatā, pārcelt citā darbā vai amatā vai citādi tieši vai

netieši radīt viņiem nelabvēlīgas sekas tāpēc, ka trauksmes cēlējs ir sniedzis trauksmes cēlēja ziņojumu.

14. Personas datu apstrādes ilgums

14.1. Statistiskā informācija un dati par ziņojumiem tiks saglabāti vismaz 5 (piecus) gadus pēc izmeklēšanas pabeigšanas, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

14.2. Tāds ziņojums, kas nav atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, kā arī ar to saistītā informācija, tiek nekavējoties dzēsts vai iznīcināts.

14.3. Ziņojums, kas atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, kā arī ar to saistītā informācija tiek dzēsts vai iznīcināts 3 (trīs) gadu laikā pēc izmeklēšanas pabeigšanas, ja vien netiek uzsākta disciplinārā procedūra vai tiesvedība pret ziņojumā apsūdzēto personu.

15. Konsultāciju iespējas

15.1. Iespējamais trauksmes cēlējs pirms iespējamā ziņojuma sagatavošanas var vērsties pēc

konsultācijas:

- a) personīgi pie par trauksmes celšanu atbildīgām personām;
- b) uzdot sev interesējošos jautājumus, nosūtot e-pastu uz trauksme@balta.lv;

16. Noslēguma jautājumi

16.1. BALTA ar Procedūru iepazīstina:

- a) publicējot Procedūru BALTA intranet mājaslapā;
- b) ievietojot Procedūru BALTA iekšējā dokumentu datubāzē;
- c) par šo Procedūru BALTA informē darbiniekus, uzsākot darba tiesiskās attiecības.

16.2. Šo Procedūru pārskata pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi divos gados. Jebkādas Procedūras izmaiņas ir jāapstiprina valdei.